

ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2021. GODINE

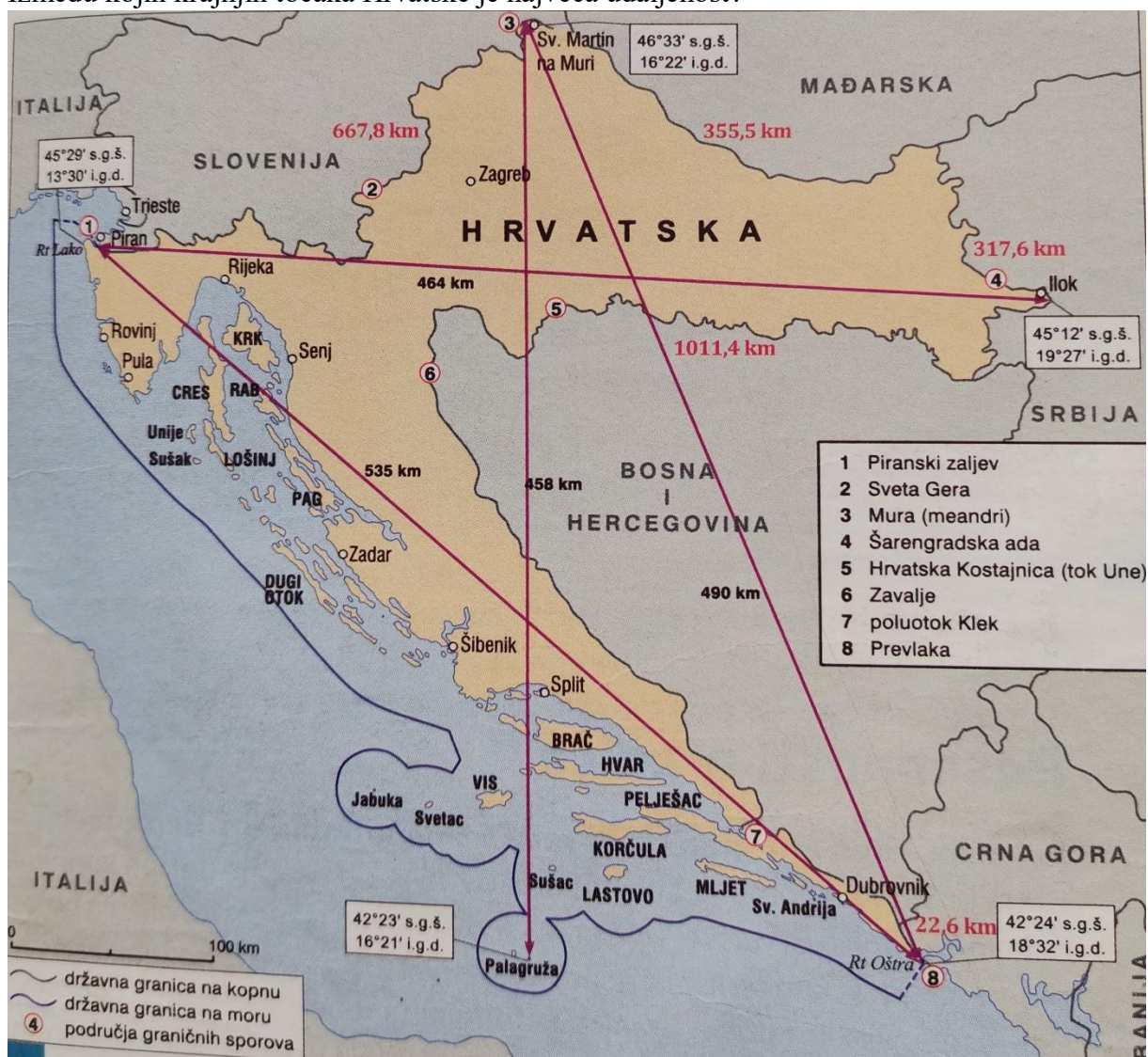
4. razred

Većina zadataka rješava se pomoću grafičkih priloga. Pozorno promotri grafički prilog prije rješavanja tih zadataka. U svakom zadatku jedan je odgovor točan. Na listu za odgovore zaokruži slovo točnog odgovora.

1. Koji je od navedenih otoka teritorijalnog mora najviše udaljen od početnog meridijana?

- a) Brusnik b) Jabuka c) Kamik
d) **Sušac** e) Svetac

2. Između kojih krajnjih točaka Hrvatske je najveća udaljenost?

- a) Ilok i Žabnik b) otok Galijula i Žabnik c) rt Lako i Ilok
d) **rt Lako i rt Oštra** e) Žabnik i rt Oštra

3. Koje je obilježje prometnog pravca na kojemu su cijelom duljinom izgrađene suvremene autoceste A1 i A2?

- a) transverzalni pravac koji spaja glavni grad i najveću hrvatsku pomorsku luku
- b) transverzalni pravac koji spaja najveću hrvatsku riječnu luku i najveću dalmatinsku robnu luku
- c) longitudinalni prometni pravac od najvećeg nacionalnog značaja prijašnje države
- d) transverzalni pravac koji se jednim svojim dijelom podudara s ogrankom koridora Xa
- e) longitudinalni pravac na kojemu je izgrađena Jadranska magistrala

4. Koju oznaku nosi autocesta koja povezuje Popovaču i Novu Gradišku?

- a) A1
- b) A2
- c) **A3**
- d) A4
- e) A5

5. U kojoj je državnoj zajednici Istra prvi put pod hrvatskom upravom?

- a) u Kneževini Hrvatskoj
- b) u Kraljevini Hrvatske, Dalmacije i Slavonije
- c) u Hrvatsko-Ugarskom Kraljevstvu
- d) u Državi Slovenaca, Hrvata i Srba
- e) **u Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji**

6. Što bi bila posljedica udovoljavanja slovenskim zahtjevima u Piranskom zaljevu?

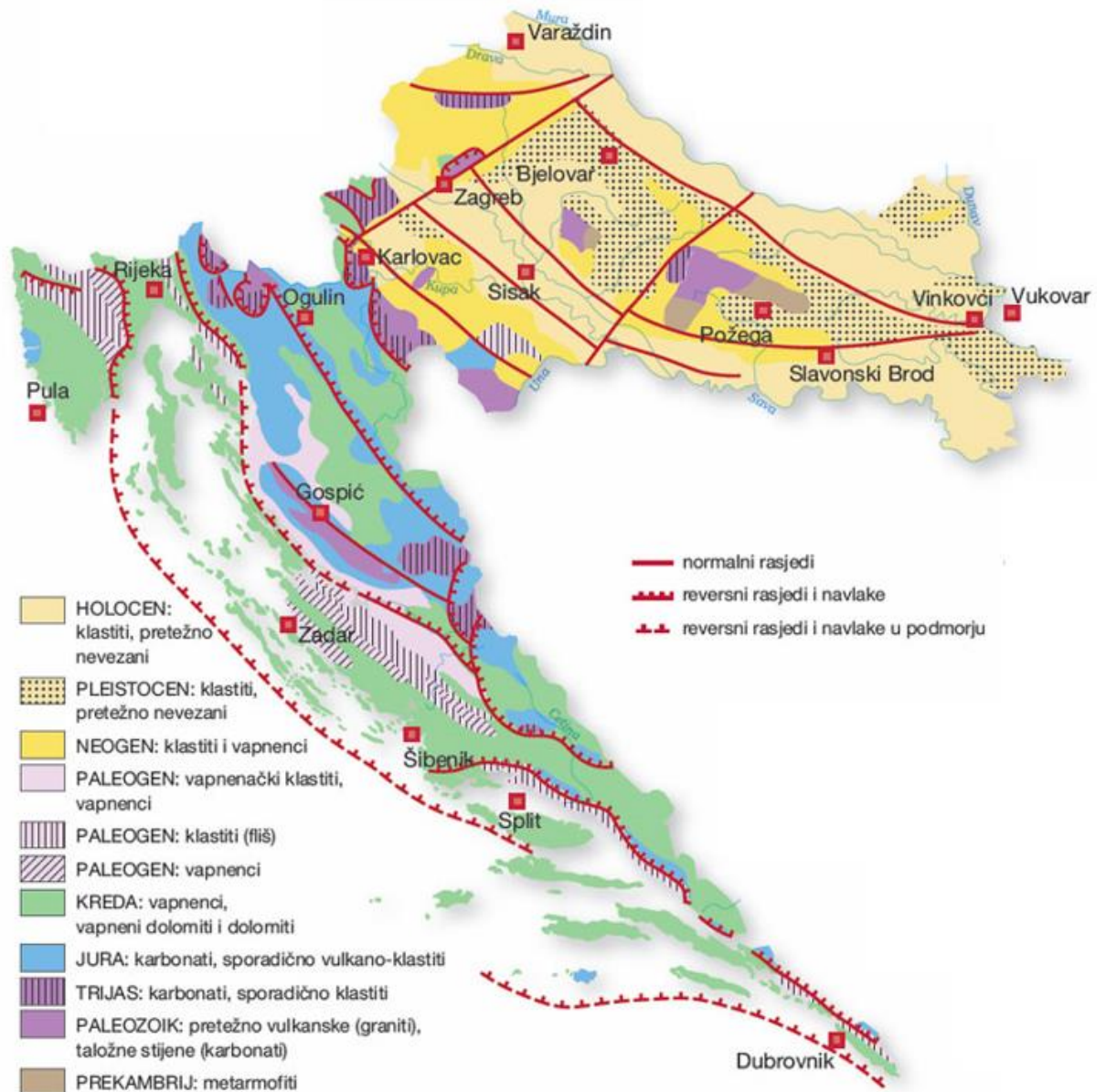
- a) Hrvatska bi izgubila dio unutarnjeg mora.
- b) Hrvatska bi izgubila dio ZERP-a.
- c) Hrvatska ne bi imala izlaz na epikontinentalni pojas.
- d) Nastala bi eksklava hrvatskoga teritorijalnog mora.
- e) Rt Savudrija bi pripao Sloveniji.

7. Kojim je brojem na isječku topografske karte označena strelica čiji vrh dodiruje crvenu crtu koja označava granicu koju Slovenija teži uspostaviti prema Hrvatskoj?

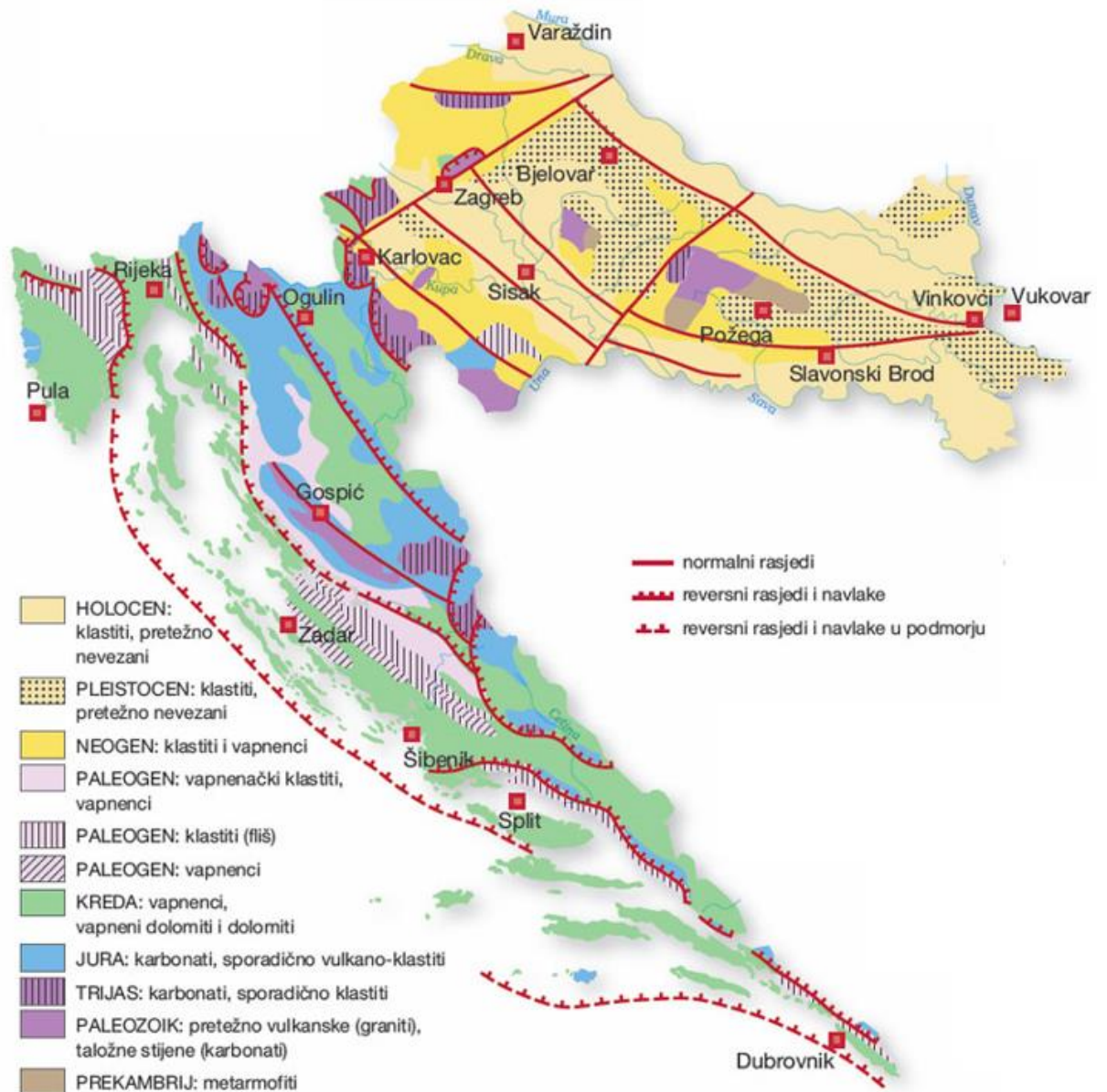
- a) brojem 1
- b) brojem 2**
- c) brojem 3
- d) brojem 4
- e) brojem 5

8. Koje stijene od navedenih čine osnovu tla najvažnijeg agrarnog područja u istočnoj Hrvatskoj.

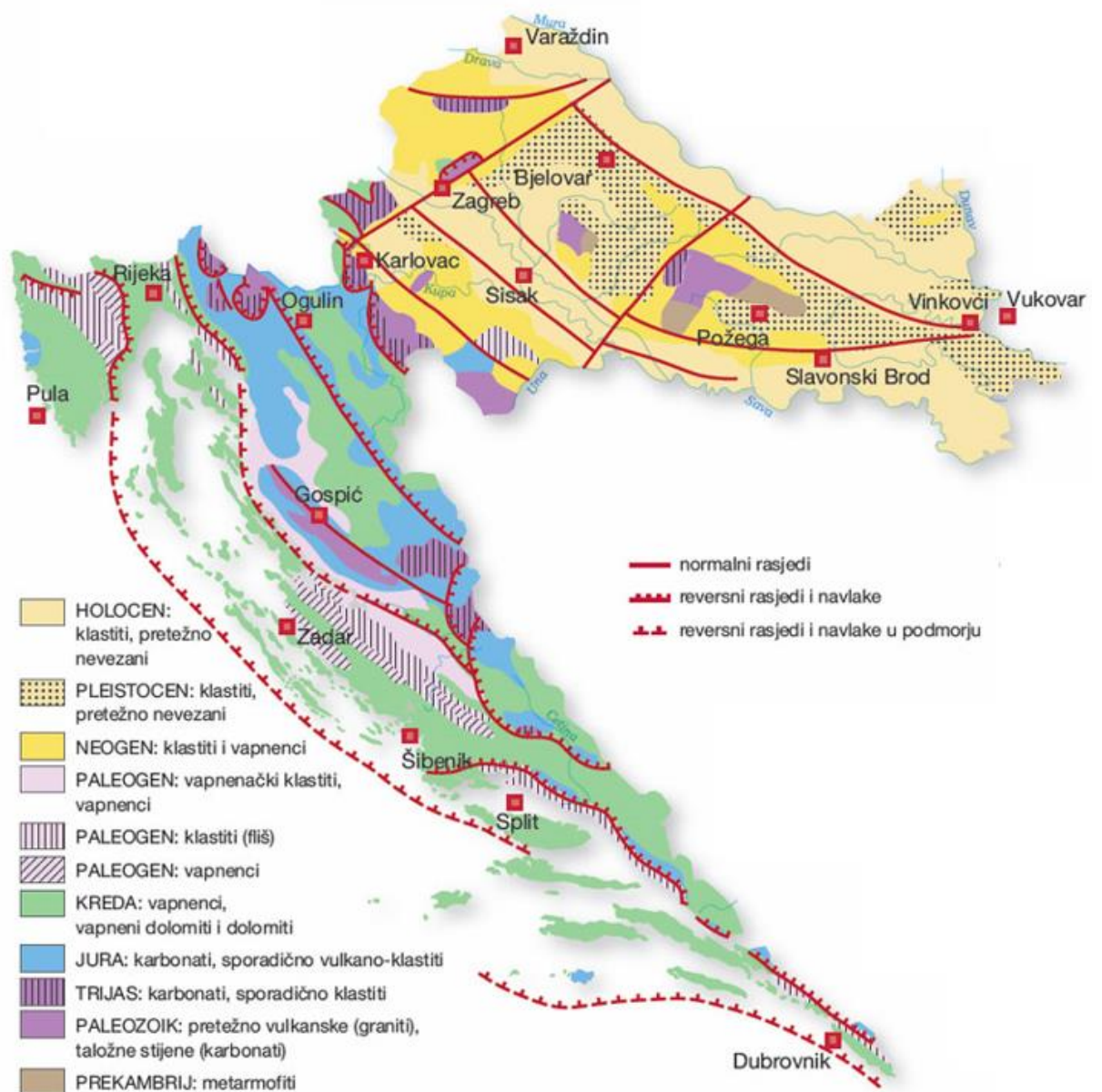
- a) biogene sedimentne stijene
- b) klastične kenozojske sedimentne stijene**
- c) stijene nastale kristalizacijom
- d) stijene s porfirnom strukturom
- e) stijene sa škriljavom strukturom

9. Koje od navedenih područja izgrađuju najmlađe stijene?

- a) Erdutsku lesnu zaravan
- b) jezgru Papuka
- c) Kvarnerske otoke
- d) Ravne kotare
- e) Žumberačku goru

10. Koje je od navedenih otočnih područja geološki najstarije?

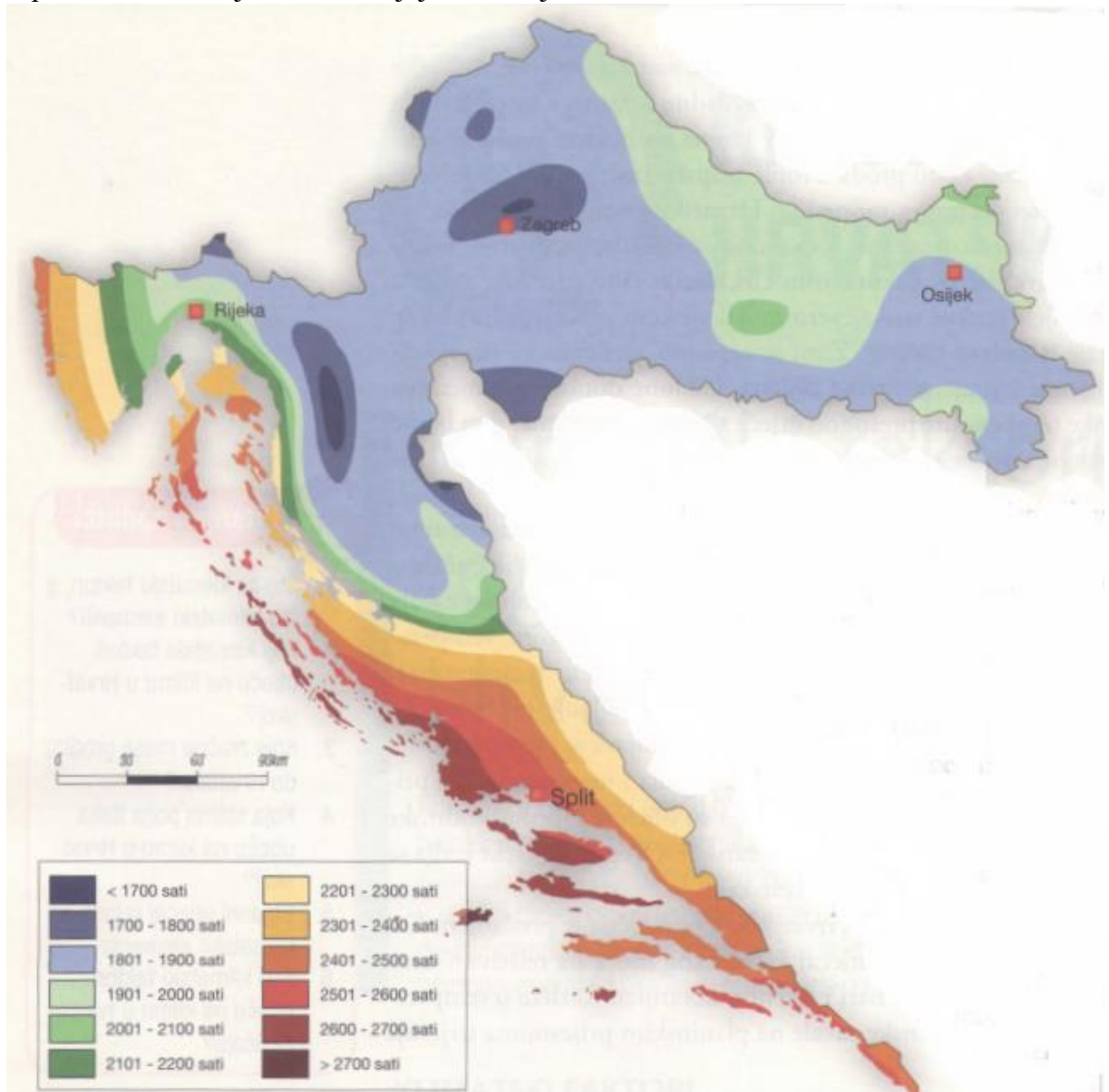
- a) Elafitski otoci
- b) Kornati
- c) Lastovsko otočje
- d) Paklinski otoci
- e) Šibenski otoci

11. Koje je obilježje reljefnog oblika u kojemu je nastao Ornitološki rezervat Rakita u Lonjskom polju?

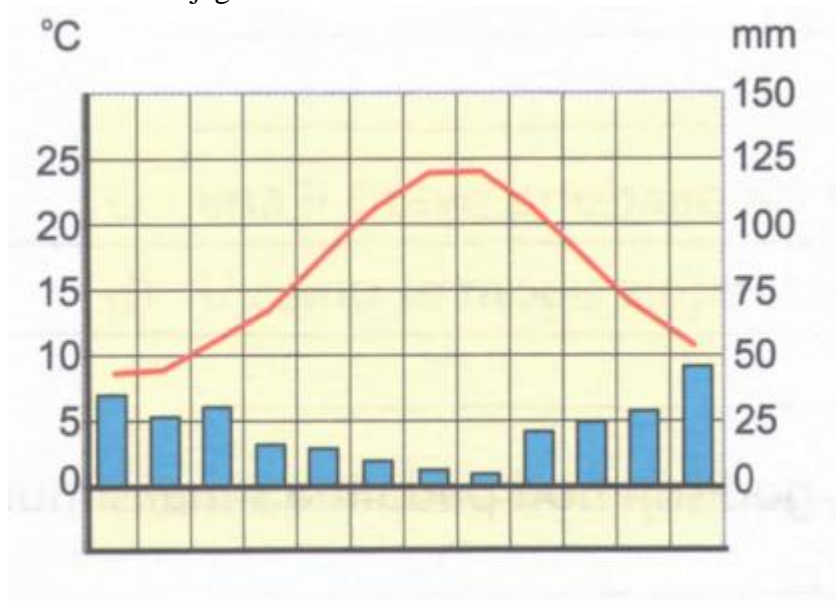
- a) izdužena uzvisina nastala erozijom starijih terasa
- b) ostatak nekadašnjih poloja izvan domašaja poplava
- c) periodično poplavljen dio reljefa
- d) više stubasto poredanih riječnih terasa
- e) zaravnjen prostor oblikovan eolskom akumulacijom

12. Koji od navedenih faktora utječe na veću insolaciju u dijelovima Baranje i Srijema u usporedbi s insolacijom u Središnjoj Hrvatskoj?

- a) ekspozicija padina
- b) geografska širina
- c) kontinentalnost
- d) orografski efekt
- e) temperaturna inverzija

13. Koje od navedenih područja ima obilježja klime kao što su obilježja prikazana na priloženom klimatskom dijagramu?

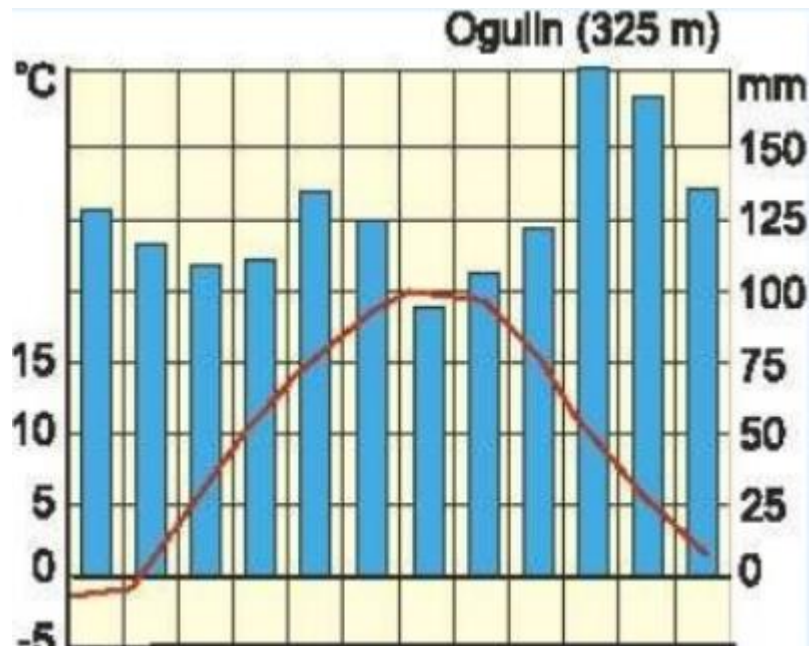
- a) Brač
- b) Hvar
- c) Korčula
- d) Palagruža
- e) Vis

14. Koje od navedenih polja presudno utječe na raspodjelu tlaka zraka prikazanu na priloženoj geografskoj karti?

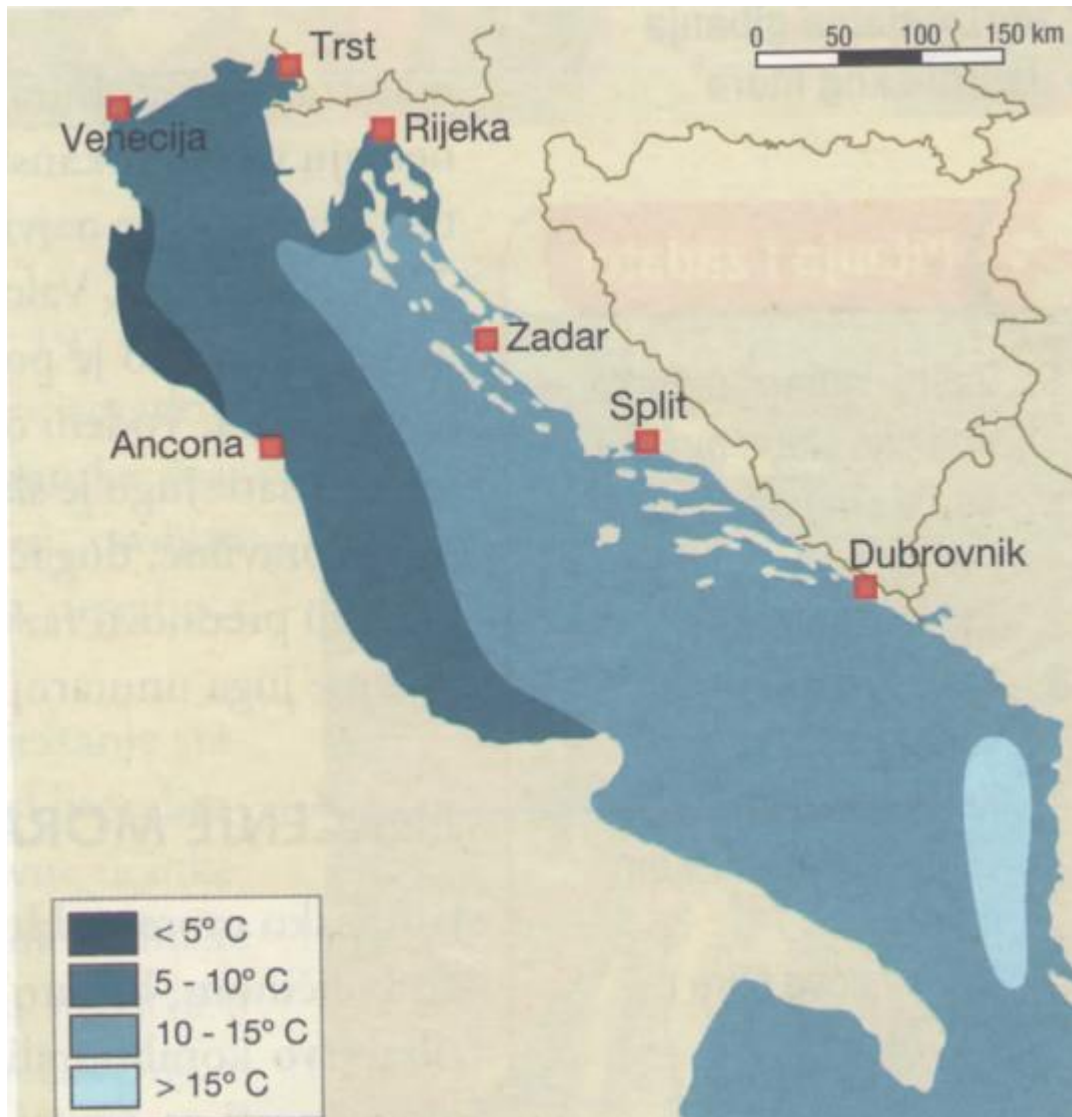
- a) polje niskog tlaka zraka nad sjevernim Atlantikom
- b) polje niskog tlaka zraka nastalo u sredozemnom ciklogenetskom području
- c) polje visokog tlaka zraka nastalo iznad ohlađene sibirске površine
- d) polje visokog tlaka zraka nastalo iznad portugalskog otočja**
- e) polje visokog tlaka zraka nastalo iznad sjevernoafričkog kopna

15. Koje je od navedenog obilježje tla koje nastaje u uvjetima klime prikazane na priloženom klimatskom dijagramu?

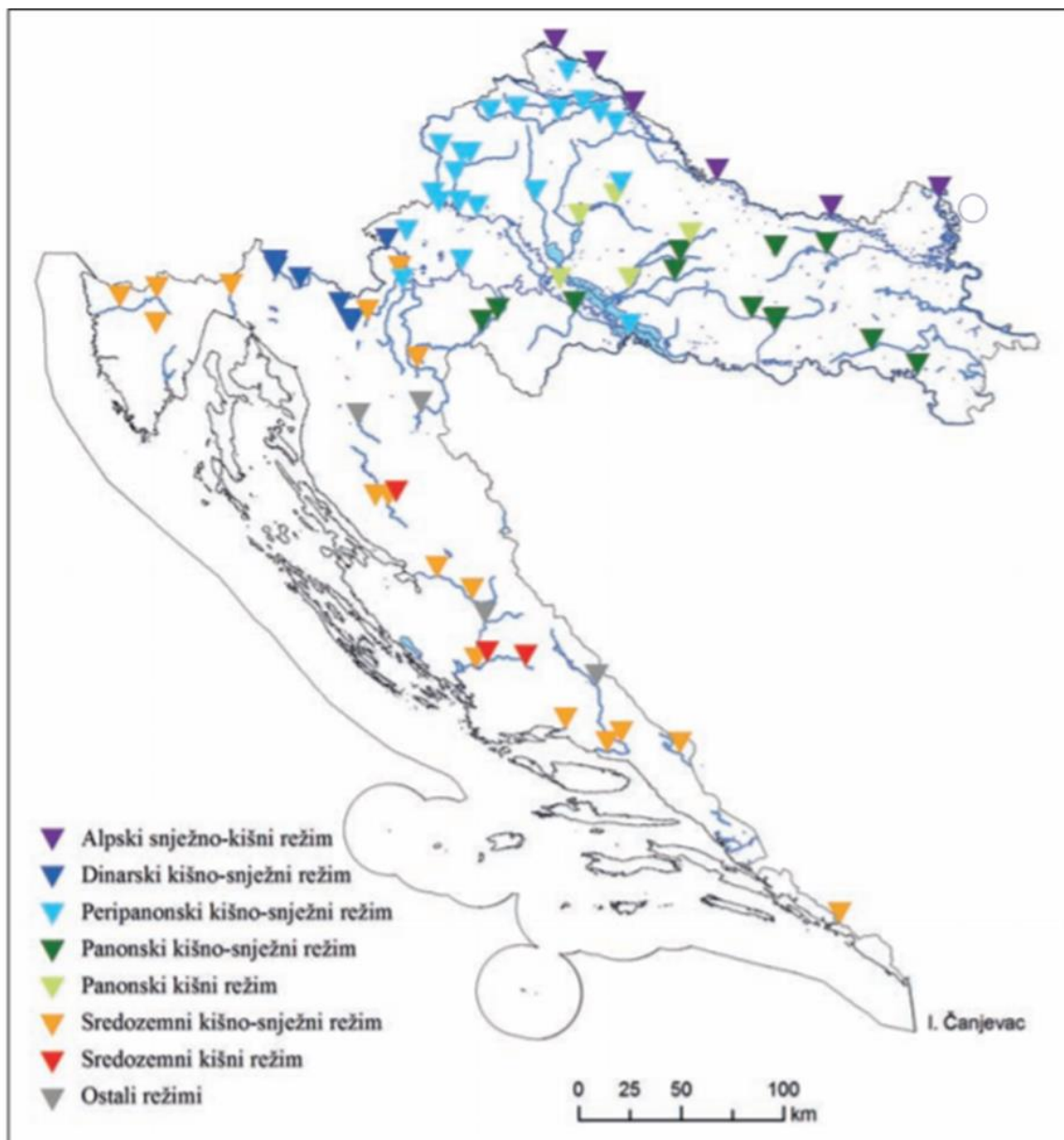
- a) plitko tlo nastalo od neotopivih ostataka čvrstih vapnenaca i dolomita
- b) tlo koje nastaje na flišnoj podlozi
- c) tlo nastalo na polojima rijeka s manjom količinom slobodnog kisika
- d) tlo nastalo u paleogenu i neogenu zadržano na malim površinama na karbonatnoj podlozi
- e) tlo u kojemu zakiseljene kiše odnose površinski materijal u dubinu

16. Koja od navedenih tvrdnji odgovara stanju prikazanom na tematskoj karti zimskih temperatura vode Jadranskog mora?

- a) Najniže površinske temperature morske vode zimi su u najdubljem dijelu Jadrana.
- b) Površinske temperature najdubljih dijelova Jadranskog mora najsporije opadaju zimi.
- c) Površinske temperature unutarnjih morskih voda su niže zimi od površinskih temperatura teritorijalnog mora.
- d) Površinske temperature Maranske lagune su najviše vrijednosti u Jadranskom moru zimi.
- e) Zimi su niže površinske temperature dijela Jadranskog mora s višim salinitetom.

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠI POMOĆU PRILOŽENE TEMATSKE KARTE.

Sl. Tipovi protočnih režima rijeka Hrvatske

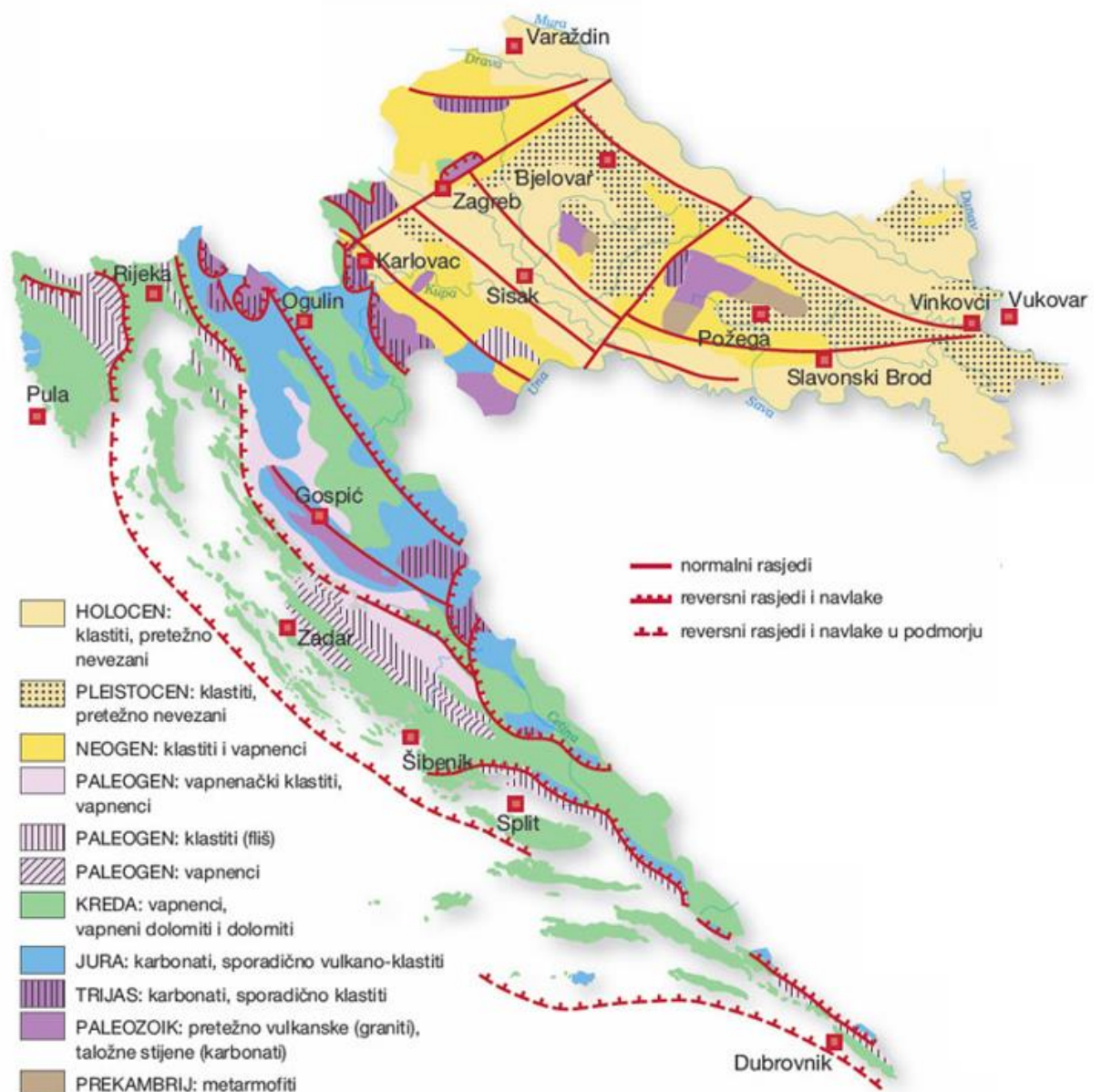
17. Koji protočni režim ima rijeka Drava?

- a) panonski kišni režim
- b) panonski kišno-snežni režim
- c) peripanonski kišno-snežni režim
- d) **alpski snježno-kišni režim**
- e) dinarski kišno-snežni režim

18. Koja tvrdnja ima uporište u tematskoj karti?

- a) najdulja rijeka koja ima izvor i ušće u Hrvatskoj ima dinarski kišno-snežni režim
- b) rijeka na kojoj je najveća riječna luka u Hrvatskoj ima panonski kišno-snežni režim
- c) rijeka koja predstavlja najstariji granični segment u Hrvatskoj ima panonski kišno-snežni režim
- d) **rijeke koje oblikuju kanjone u svojim dolinama imaju sredozemni kišno-snežni režim**
- e) rijeke s najvećim hidroenergetskim potencijalom u Hrvatskoj imaju dinarski kišno-snežni režim

19. Koji od navedenih opisa odgovara stanju prikazanom na priloženoj tematskoj karti?

- a) ponornice su karakteristične za geološki mlađi dio Hrvatske
- b) površinski tokovi u krškoj Hrvatskoj stvaraju se na flišnoj podlozi
- c) rijeke na vapnenačkoj podlozi imaju duge tokove i velik prosječni protok
- d) rijeke u krškim zaravnima oblikuju široke, stubaste riječne terase
- e) sve rijeke na klastičnoj podlozi imaju velik hidroenergetski potencijal

20. Kojim je brojem crvene boje na priloženoj karti označeno zaštićeno hidrološko područje u Hrvatskoj koje nije na popisu međunarodnih zaštićenih hidroloških lokaliteta?

- a) brojem 1
- b) brojem 2
- c) brojem 3
- d) brojem 4
- e) brojem 5

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠI POMOĆU PRILOŽENE TEMATSKE KARTE.

21. U području koje od navedenih planina se nalazi strogi rezervat Bijele i Samarske stijene?

- a) Biokova
- b) Male Kapele
- c) Risnjaka
- d) Velebita
- e) Velike Kapele

22. Koji je grad sjedište županije u kojoj se nalazi najstariji strogi rezervat?

- a) Gospić
- b) Ogulin
- c) Osijek
- d) Pazin
- e) Zagreb

23. Na koji je način nastao geomorfološki spomenik prirode prikazan na fotografiji?

- a) na mjestu kontakta vodopropusnih i vodonepropusnih stijena
- b) u gospodarski najvažnijem reljefnom obliku krša
- c) urušavanjem svoda kaverne, u urušnoj ponikvi
- d) transgresijom nakon pleistocena
- e) regresijskom erozijom i oblikovanjem sedrenih barijera

24. Kojim je brojem crvene boje na priloženoj karti označeno područje najmlađeg parka prirode u Hrvatskoj?

- a) brojem 1
- b) brojem 2
- c) brojem 3
- d) brojem 4
- e) brojem 5

**SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠI POMOĆU PRILOŽENE TEMATSKE KARTE
ZAŠTIĆENE PRIRODE U HRVATSKOJ.**

25. Koje se od navedenih jezera ne nalazi u nacionalnom parku?

- a) Brljansko jezero b) **Bajer** c) Kozjak
d) Prošćansko jezero e) Veliko jezero

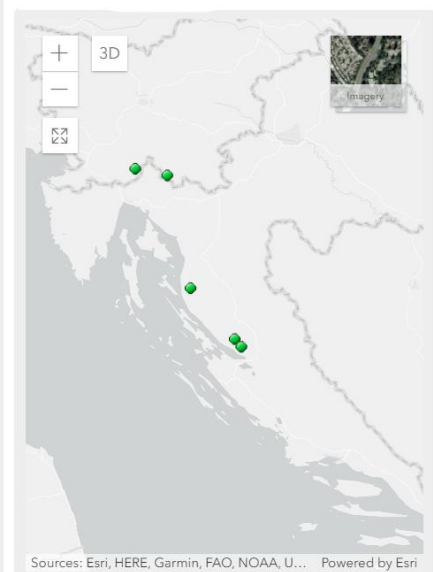
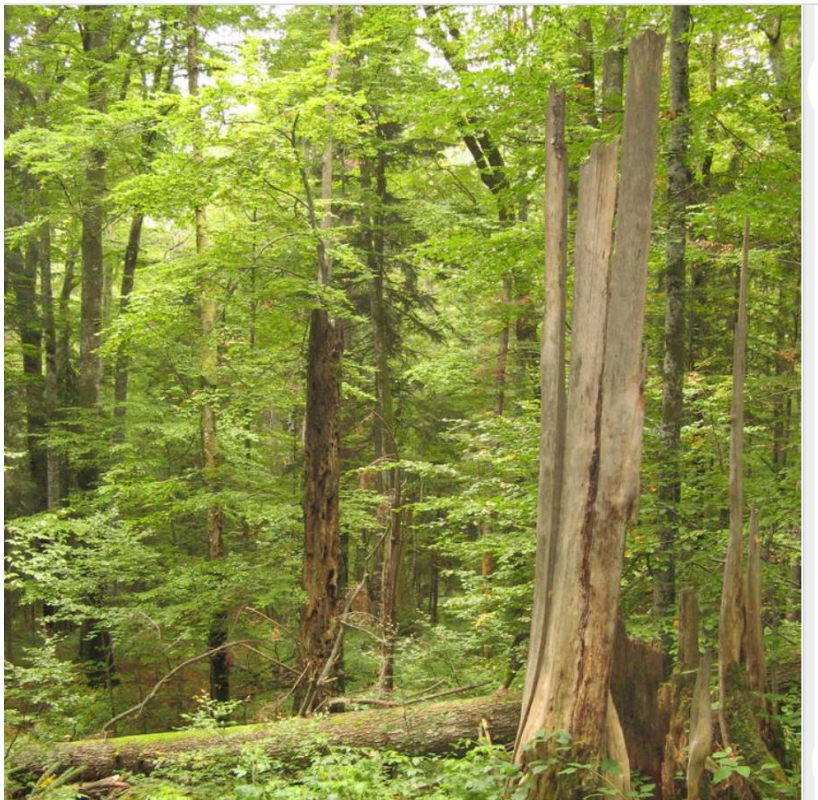
26. Kojim je od navedenih kanala odvojen otok na kojemu postoji safari park u nacionalnom parku?

- a) **Fažanskim kanalom** b) kanalom Vela vrata c) Kornatskim kanalom
d) Mljetskim kanalom e) Velebitskim kanalom

27. Koji je naziv kategorije zaštićenog područja koji se proteže kroz najveći broj županija?

- a) spomenik prirode
- b) park prirode
- c) regionalni park
- d) nacionalni park
- e) strogi rezervat

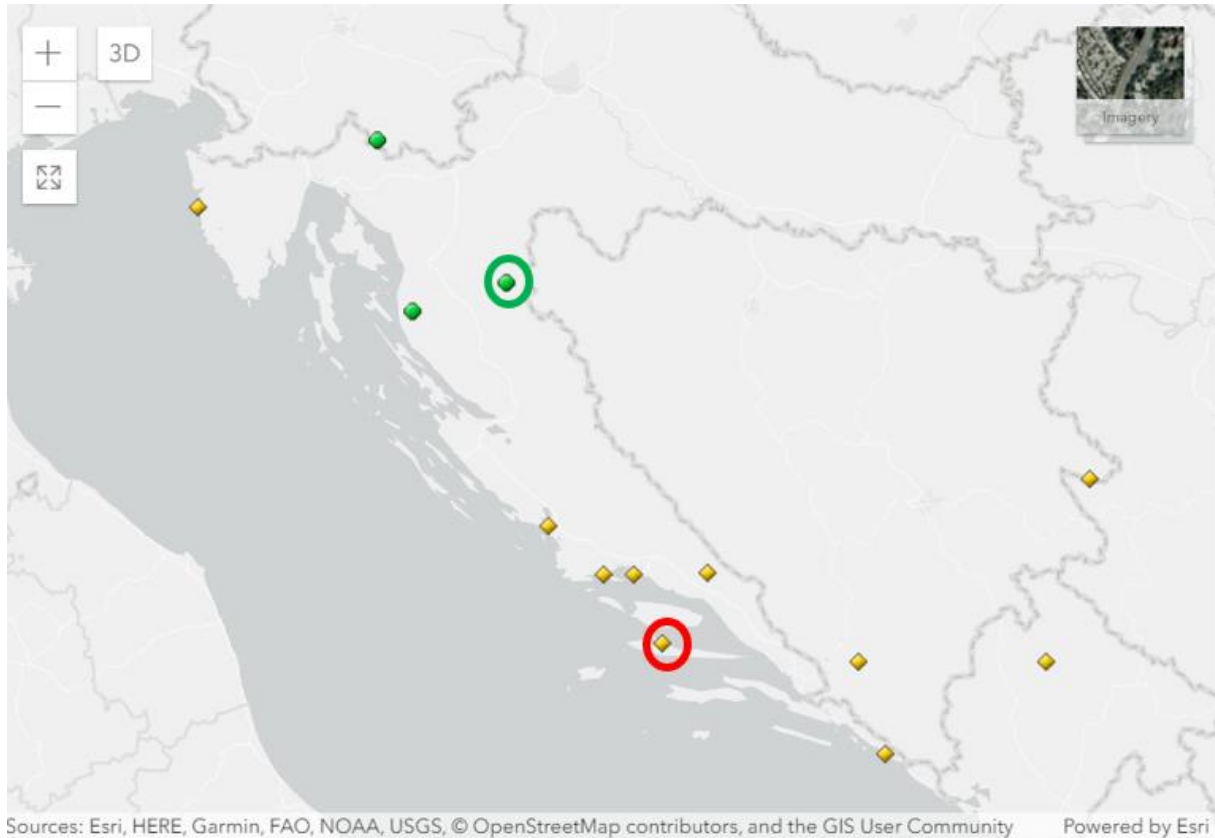
SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI POMOĆU PRILOŽENE FOTOGRAFIJE I GEOGRAFSKE KARTE.

28. Koja dva od navedenih nacionalnih parkova provode zaštitu iskonskih bukovich šuma koje su na Popisu svjetske baštine UNESCO-a?

- a) NP Paklenica i NP Plitvička jezera
- b) NP Paklenica i NP Risnjak
- c) NP Paklenica i NP Sjeverni Velebit
- d) NP Risnjak i NP Mljet
- e) NP Sjeverni Velebit i NP Plitvička jezera

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠI POMOĆU PRILOŽENE TEMATSKE KARTE.

29. Koji je razlog stavljanja na UNESCO-ov Popis svjetske baštine lokaliteta označenog crvenim kružićem?
- a) gotičko-renesansna građevina s frizom skulptura
 - b) najbolje očuvan antički grčki krajolik na Sredozemlju
 - c) najbolje očuvan romaničko-gotički grad Jadrana, grad muzej
 - d) najbolje očuvan srednjovjekovni fortifikacijski objekt na Sredozemlju
 - e) važan ranokršćanski spomenik s poznatim mozaicima
30. Koje je od navedenih ime rijeke koja istječe na području nacionalnog parka označenog zaokruženim zelenim kružićem?
- a) Dobra
 - b) Mrežnica
 - c) Korana
 - d) Lika
 - e) Velika Paklenica

31. Koliko je iznosila prosječna godišnja stopa pada broja stanovnika u međupopisnom razdoblju od kojeg započinje kontinuirana depopulacija?

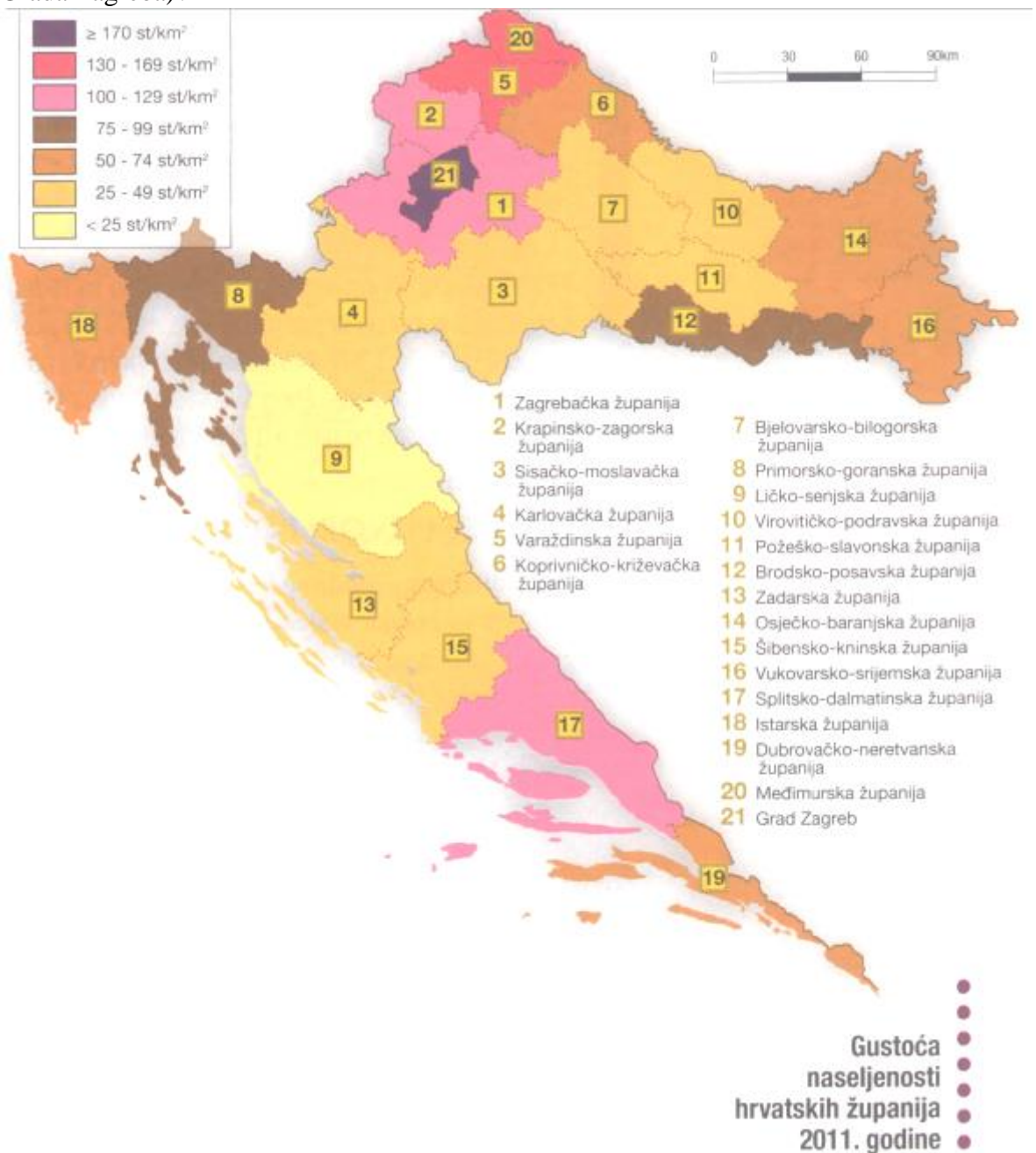
Kretanje broja stanovnika Hrvatske od 1857. do 2011. godine

God.	Broj stanovnika	Indeks 1857. = 100	Stan./km ²
1857.	2 181 499	100,0	38,5
1869.	2 398 292	109,9	42,4
1880.	2 506 228	114,9	44,3
1890.	2 854 558	130,9	50,4
1900.	3 161 456	144,9	55,9
1910.	3 460 584	158,6	61,1
1921.	3 443 375	157,8	60,8
1931.	3 785 455	173,5	66,9
1948.	3 779 858	173,2	66,8
1953.	3 936 022	180,4	69,5
1961.	4 159 696	190,7	73,5
1971.	4 426 221	203,9	78,2
1981.	4 601 469	210,8	81,3
1991.	4 784 265	219,3	84,5
2001.	4 437 460	203,4	78,4
2011.	4 284 889	196,4	75,7

(Statistički ljetopis 2012., DZS; Popis stanovništva 2011.)

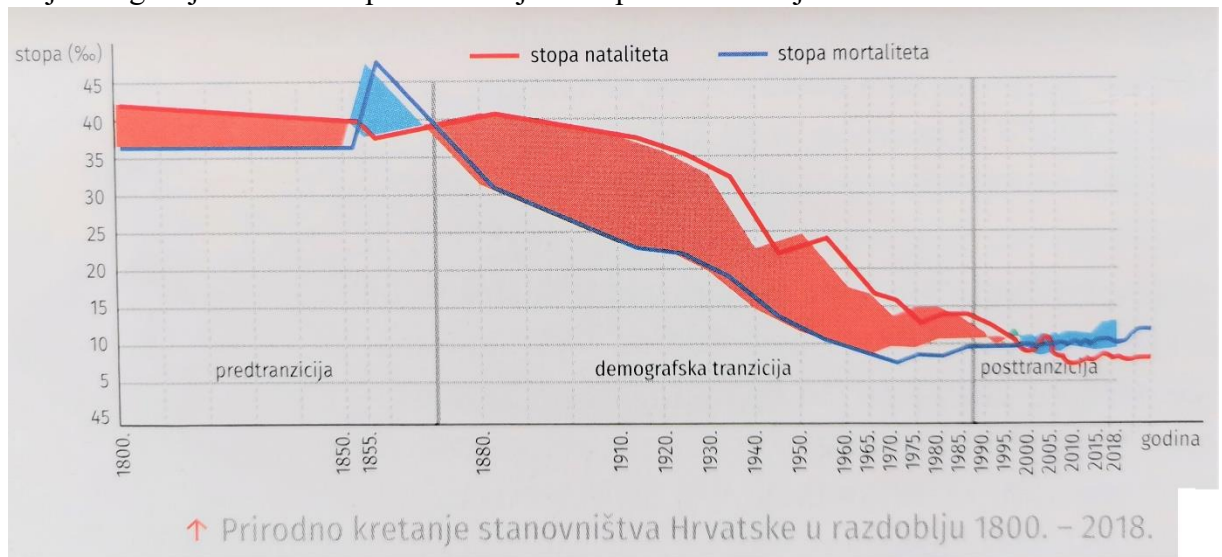
- a) -7,5 ‰
 - b) -3,5 ‰
 - c) 2,4 ‰
 - d) 3,9 ‰
 - e) 4,2 ‰
32. Koje je godine zabilježen najveći porast broja stanovnika u odnosu na baznu godinu u tablici?
- a) 1931. godine
 - b) 1953. godine
 - c) 1971. godine
 - d) 1991. godine
 - e) 2001. godine

33. Koliku gustoću naseljenosti ima županija s najmanjim brojem upravnih gradova (izuzev Grada Zagreba)?

- a) 25-49 stan./km²
- b) 50-74 stan./km²
- c) 75-99 stan./km²
- d) 100-129 stan./km²
- e) 130-169 stan./km²

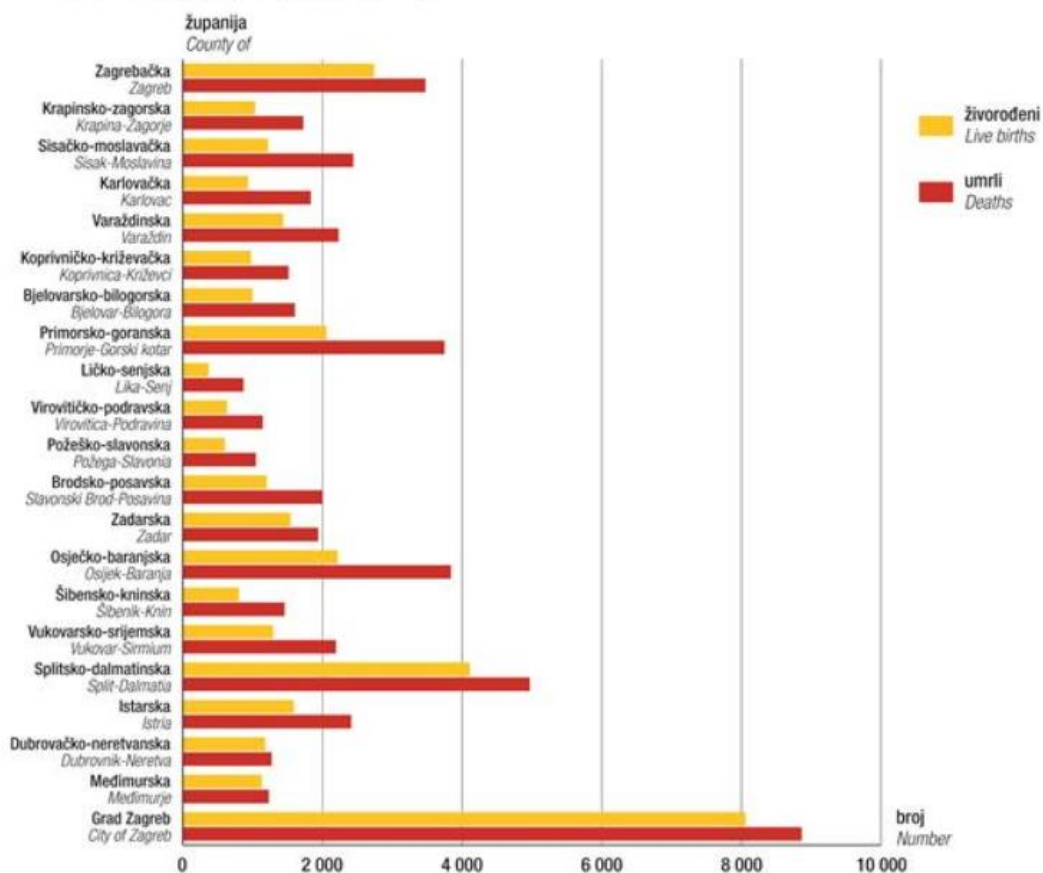
34. Kojim događajem završava predtranzicijska etapa u Hrvatskoj?

- a) Domovinskim ratom
- b) epidemijom kolere
- c) epidemijom španjolske gripe
- d) okončanjem HIV-epidemije
- e) Prvim svjetskim ratom

35. Koja tvrdnja odgovara podacima iz 2019. godine u priloženom dijagramu?

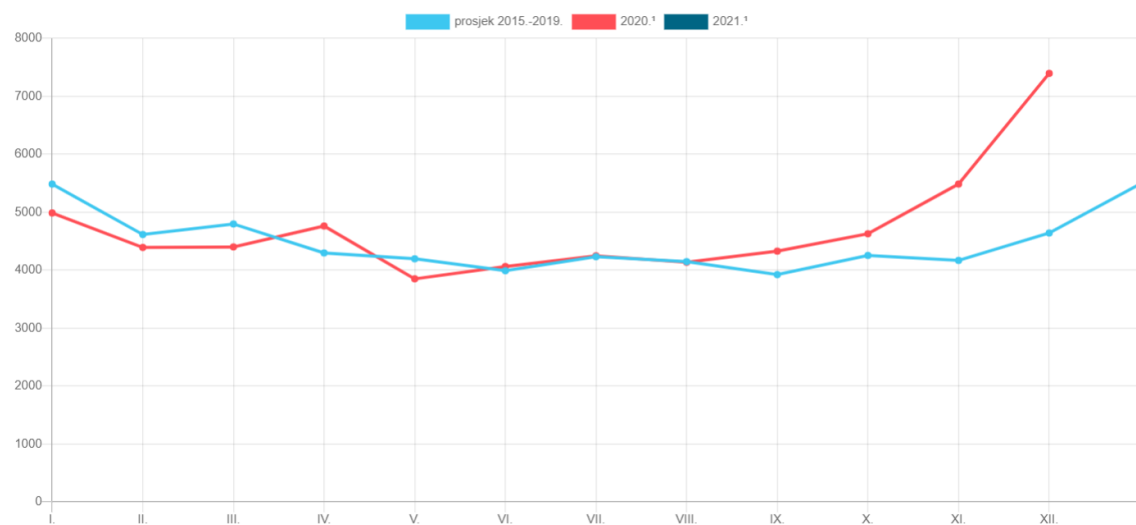
G-2. ŽIVOROĐENI I UMRILI U 2019. PO ŽUPANIJAMA
LIVE BIRTHS AND DEATHS, BY COUNTIES, 2019

- a) Grad Zagreb ima manji prirodni pad od Međimurske županije.
- b) Ličko-senjska županija ima u apsolutnom iznosu manji prirodni pad nego Primorsko-goranska županija.
- c) Najgušće naseljena hrvatska županija ima pozitivno prirodno kretanje.
- d) Zadarska županija ima dva puta manji prirodni pad od Brodsko-posavske županije.**
- e) Zagrebačka županija ima više umrlih od Splitsko-dalmatinske županije.

36. Koja tvrdnja odgovara prikazanu na dijagramu?

UMRLI PO MJESECIMA U 2020.¹, 2021.¹ U USPOREDBI S PROSJEKOM 2015. - 2019., REPUBLIKA HRVATSKA

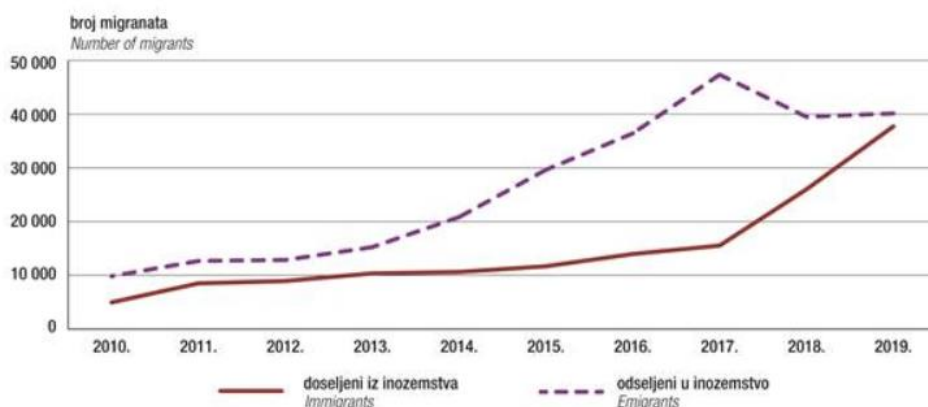

1) Privremeni podaci

- a) broj umrlih u ljetnim mjesecima 2020. godine manji je od petogodišnjeg prosjeka
- b) od ožujka, kada je službeno proglašena epidemija bolesti COVID-19 u Republici Hrvatskoj, broj umrlih kontinuirano je veći od petogodišnjeg prosjeka
- c) prema privremenim podacima, broj umrlih u siječnju 2021. godine i dalje pokazuje trend rasta.
- d) u prosincu 2020. zabilježeno je povećanje broja umrlih za gotovo 60 % u odnosu na petogodišnji prosjek za isti mjesec
- e) ukupan broj umrlih u 2020. godini nije veći od broja umrlih u petogodišnjem prosjeku

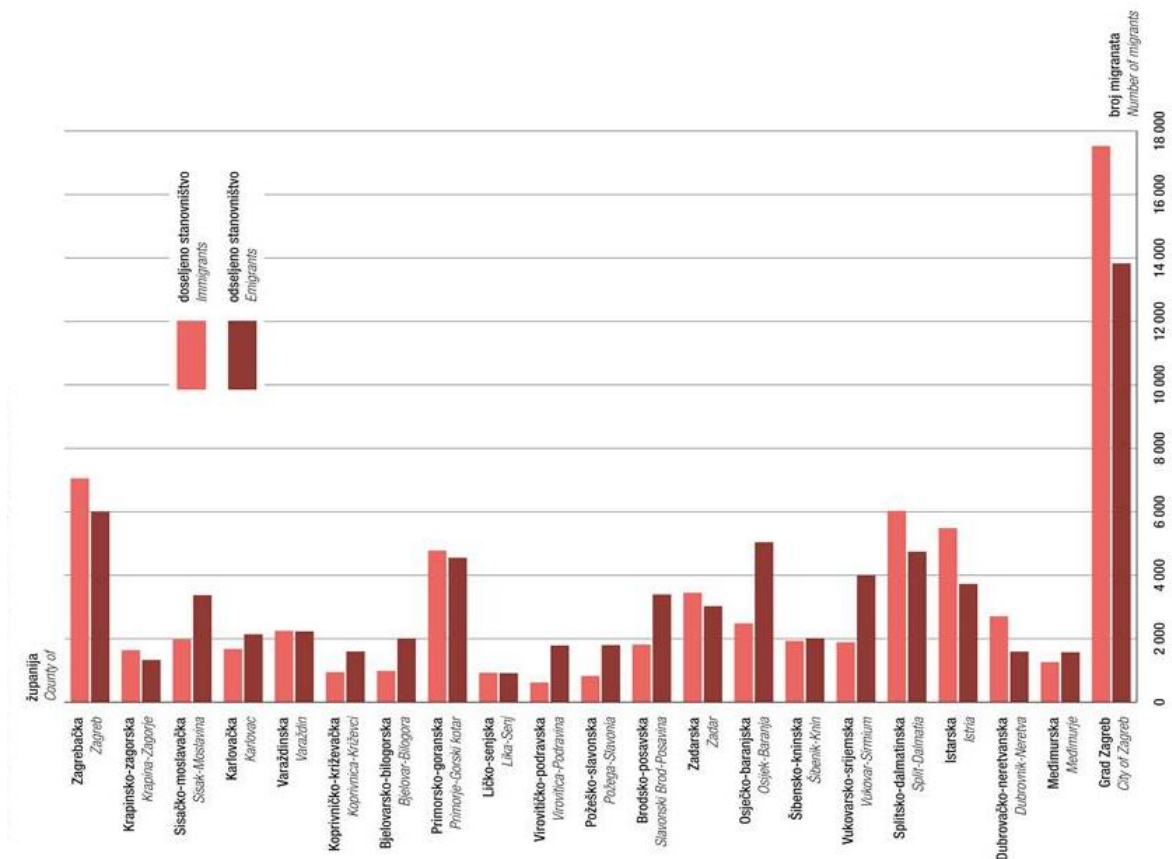
37. Koje je godine zabilježen najveći negativni migracijski saldo?

G-1. SALDO MIGRACIJE STANOVNIŠTVA REPUBLIKE HRVATSKE S INOZEMSTVOM OD 2010. DO 2019.
NET MIGRATION OF POPULATION OF REPUBLIC OF CROATIA WITH FOREIGN COUNTRIES, 2010 - 2019

- a) 2013. godine
- b) 2015. godine
- c) 2016. godine
- d) 2017. godine
- e) 2019. godine

38. Koja tvrdnja odgovara podacima za 2019. godinu u priloženom dijagramu?

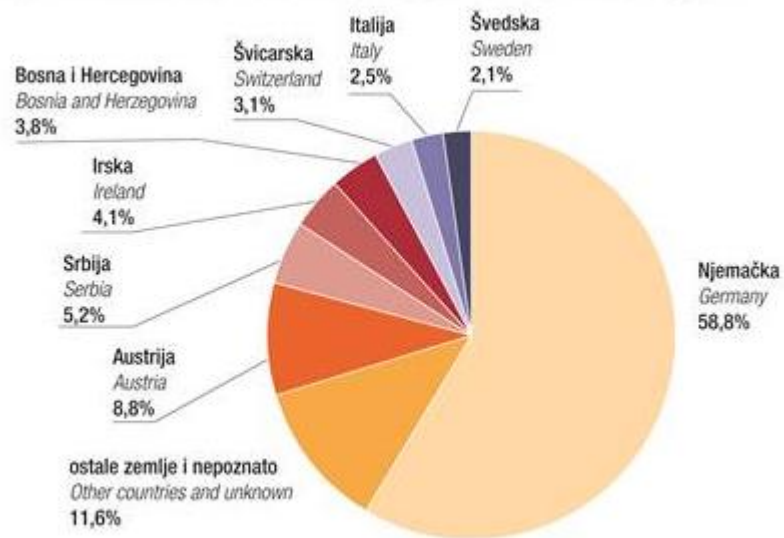
- a) više od polovice hrvatskih županija bilježi pozitivan migracijski saldo
- b) Dubrovačko-neretvanska županija ima dvostruko više doseljenog od odseljenog stanovništva
- c) Vukovarsko-srijemska županija bilježi najveći negativan migracijski saldo
- d) sve slavonske županije imaju negativan migracijski saldo
- e) sve županije Središnje Hrvatske imaju pozitivan migracijski saldo

39. Koji se od navedenih gradova nalazi u austrijskoj saveznoj državi u kojoj hrvatska dijaspora živi od 16. stoljeća?

- a) Beč
- b) Eisenstadt
- c) Graz
- d) Klagenfurt
- e) Sopron

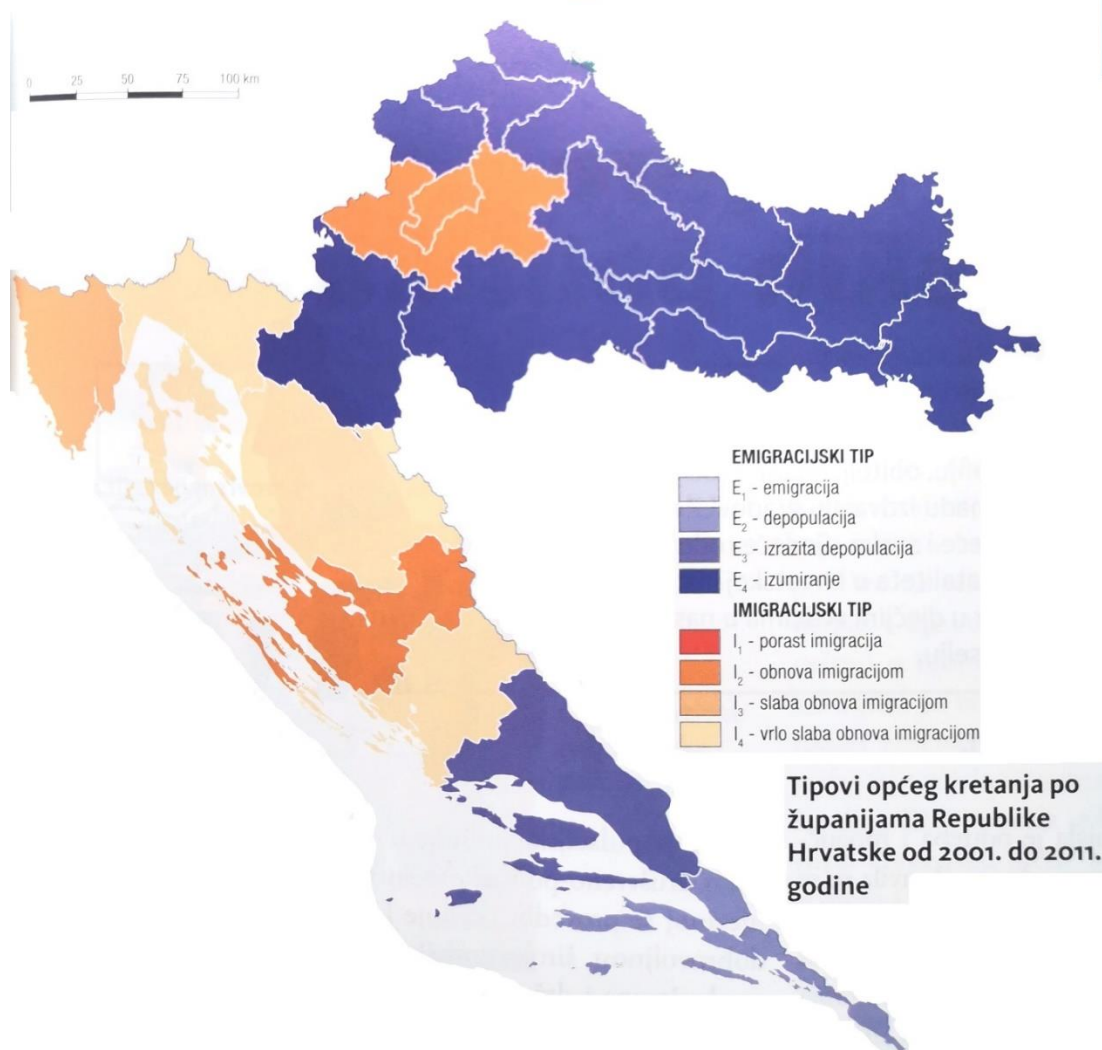
40. Koliki je udio od ukupnog broja iseljenih iz Hrvatske 2019. godine koji se odselio u države Europske unije imenovane na priloženom dijagramu?

G-2. HRVATSKI DRŽAVLJANI ODSSELJENI U INOZEMSTVO U 2019. PREMA ZEMLJI ODSSELJENJA
CROATIAN CITIZENS EMIGRATED ABROAD, BY COUNTRY OF NEXT RESIDENCE, 2019

- a) 88,4 %
- b) 81,5 %
- c) 79,4 %
- d) 77,3 %
- e) 76,3 %

SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠI POMOĆU TEMATSKE KARTE OPĆEG KRETANJA STANOVNIŠTVA PO ŽUPANIJAMA HRVATSKE OD 2001. DO 2011. GODINE.

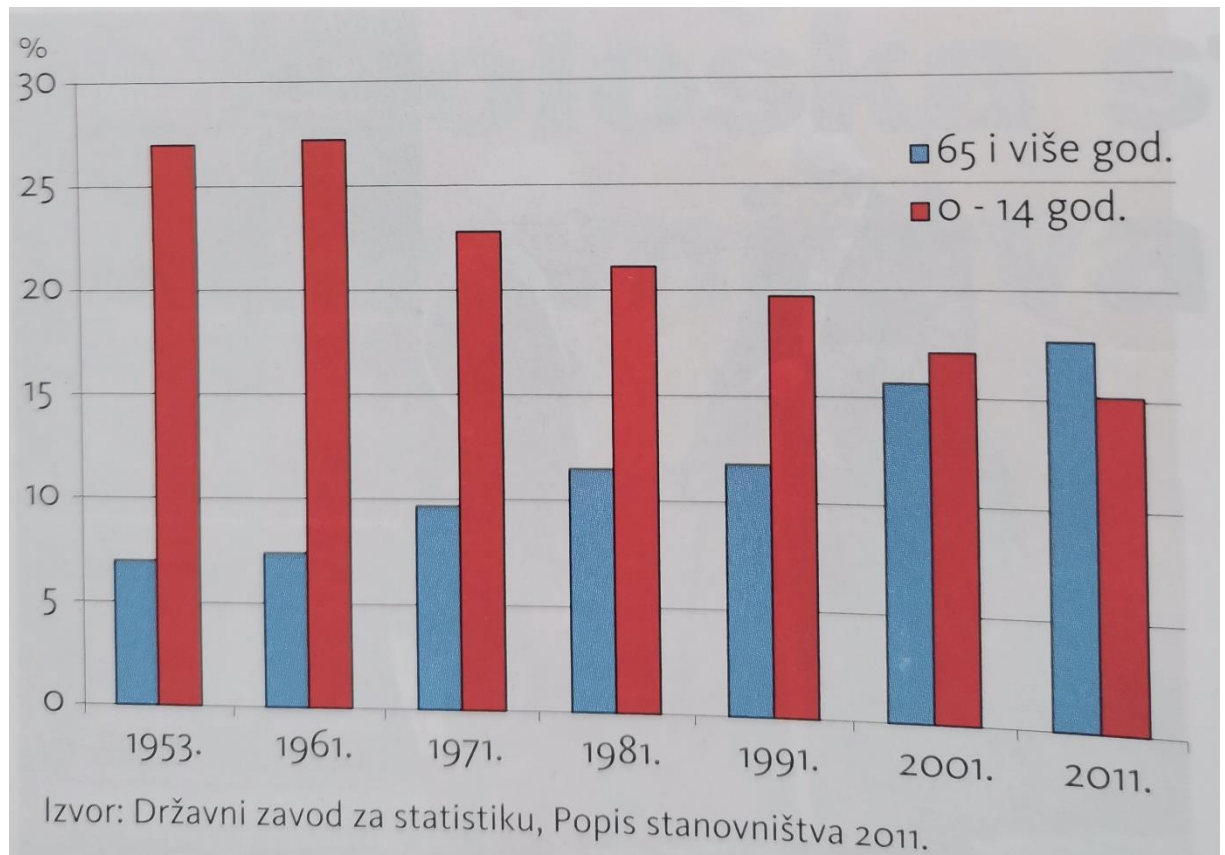
41. Koja tvrdnja ima uporište u priloženoj geografskoj karti?

- a) Dubrovačko-neretvanska županija ima pozitivnu stopu prirodne promjene, za razliku od Zadarske županije.
- b) Grad Zagreb ima pozitivno prirodno kretanje.
- c) Istarska županija bilježi prirodni pad i negativan migracijski saldo.
- d) Prirodni pad u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji je ublažen učinkom migracija.
- e) Splitsko-dalmatinska županija ima pozitivan migracijski saldo.

42. Koje od navedenih obilježja odgovara tipu općeg kretanja stanovništva Primorsko-goranske županije prikazanom na priloženoj tematskoj karti?

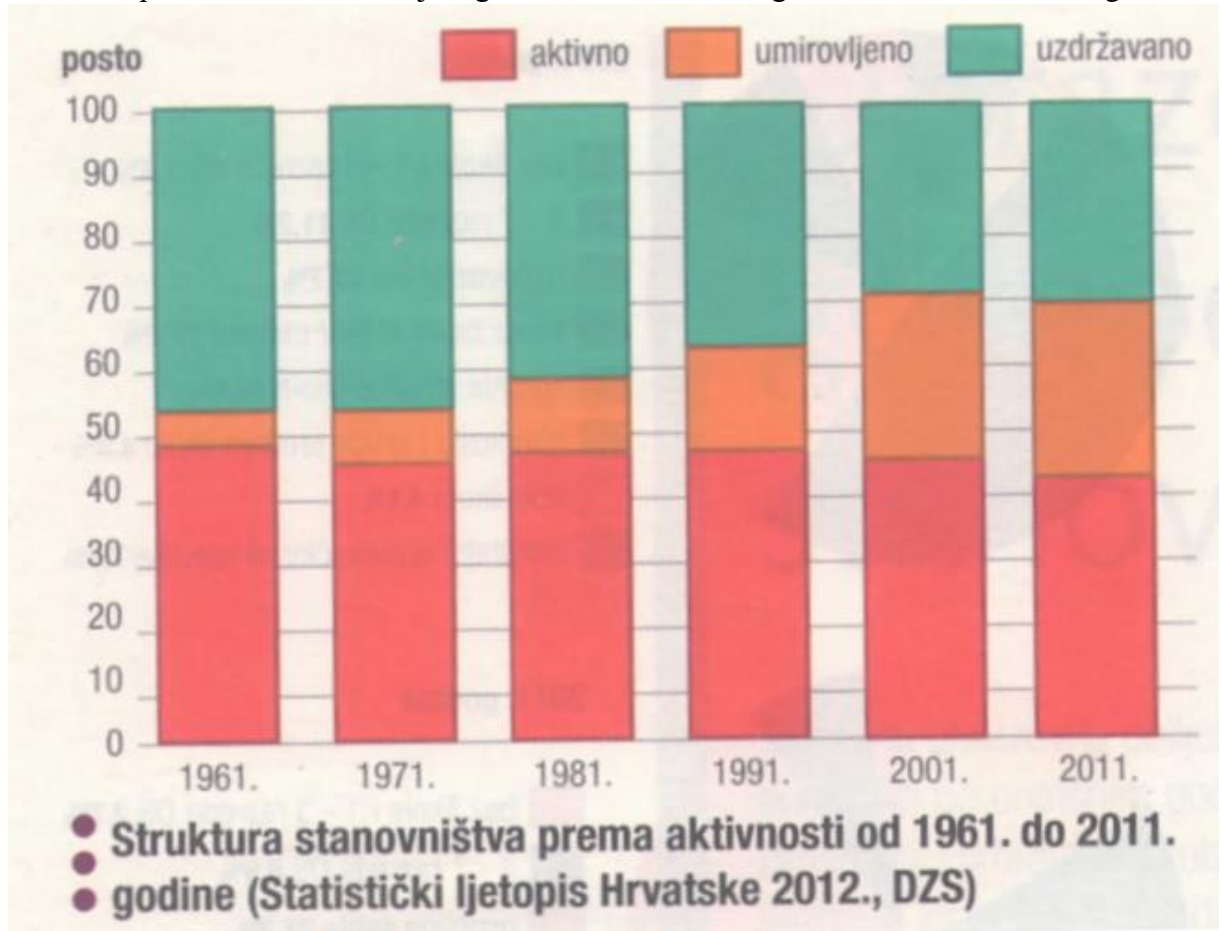
- a) broj stanovnika se naglo smanjuje jer su prirodna promjena i migracijski saldo negativni
- b) iako imigracija nije dovoljno jaka kako bi se postigao porast broja stanovnika, ublažava pad broja stanovnika
- c) prirodna promjena je izrazito negativna, no opće kretanje je još uvijek pozitivno
- d) prirodna promjena je negativna, no manja po svojoj apsolutnoj vrijednosti od pozitivnog migracijskog salda
- e) unatoč negativnoj prirodnoj promjeni, intenzivna imigracija uzrokuje porast broja stanovnika

43. Koje je godine zabilježen najveći apsolutni pad postotnog udjela mladog stanovništva u Hrvatskoj u odnosu na prethodnu godinu?

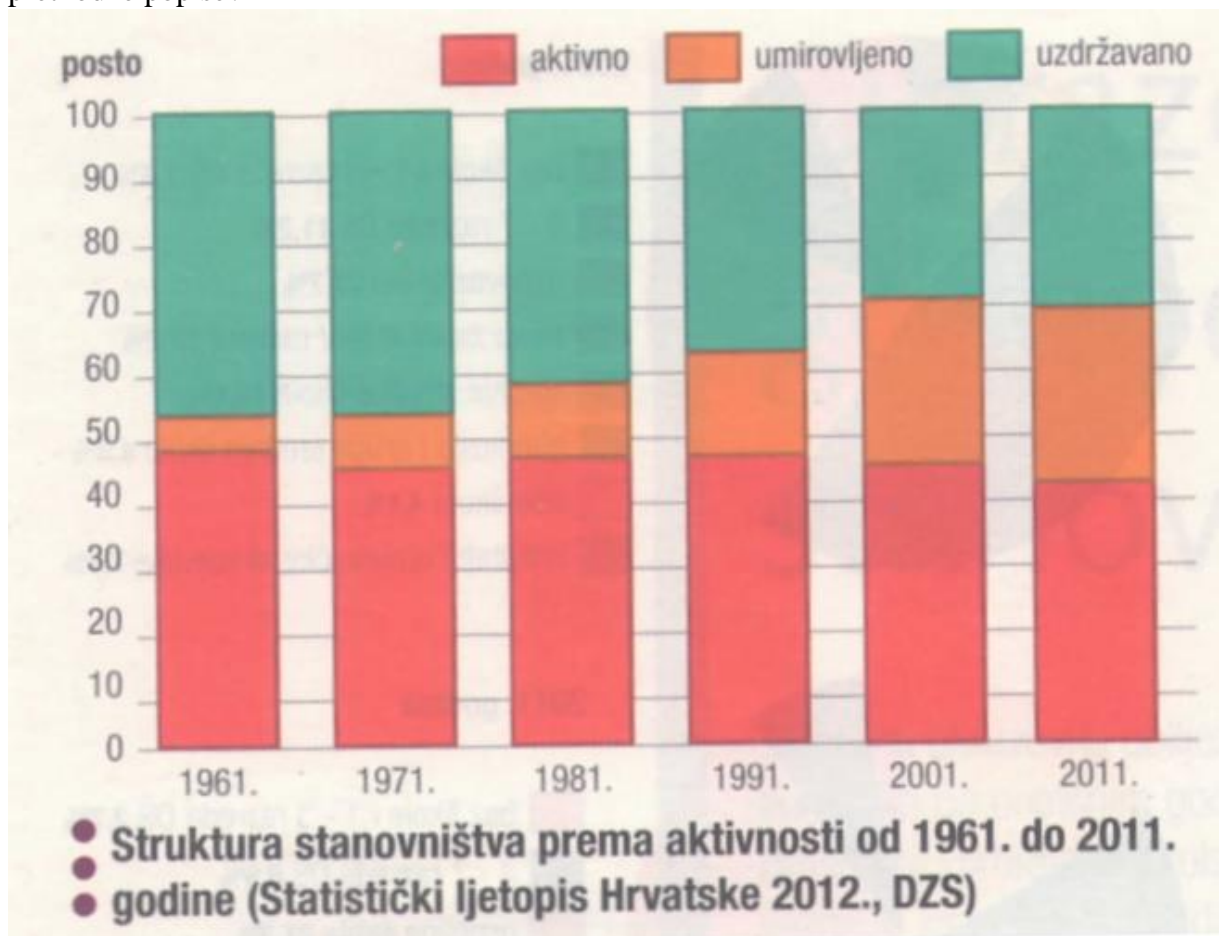
- a) 1971. godine
- b) 1981. godine
- c) 1991. godine
- d) 2001. godine
- e) 2011. godine

44. Koliko se povećao udio umirovljenog stanovništva u 2011. godini u odnosu na 1961. godinu?

- a) dvostruko
- b) trostruko
- c) četverostruko
- d) peterostruko
- e) šesterostruko

45. Što je glavni uzrok smanjenja udjela uzdržavanog stanovništva 2001. godine u odnosu na prethodne popise?

- a) povećanje udjela radno sposobnog stanovništva
- b) smanjenje stope nepismenosti
- c) poboljšanje obrazovne strukture
- d) poboljšanje životnog standarda
- e) smanjenje mladog i porast starog stanovništva

46. Kojoj vrsti populacijske politike pripada mjera podizanja naknade za drugih šest mjeseci roditeljskog dopusta?

- a) eugeničkoj
- b) imigracijskoj
- c) pronatalitetnoj
- d) redistributivnoj
- e) restriktivnoj

47. Koje su godine koeficijent starosti i indeks starosti prešli kritičnu vrijednost u Hrvatskoj?

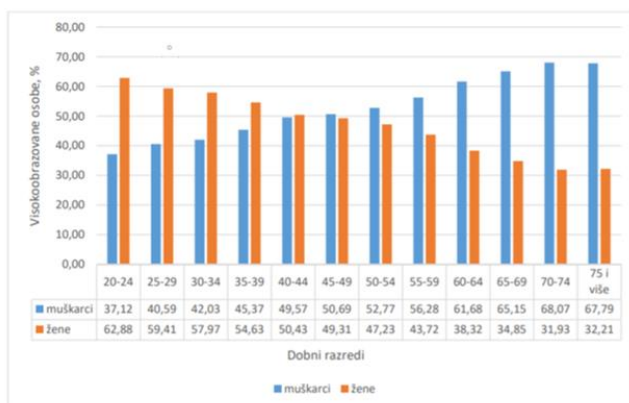
Koeficijent starosti i indeks starosti po popisima od 1953. do 2011. godine

	KOEFIČIJENT STAROSTI (u %)			INDEKS STAROSTI		
	60 i više godina			60 i više godina / 0-19 godina		
	ukupno	žene	muškarci	ukupno	žene	muškarci
1953.	10,3	11,6	8,8	27,9	33,8	22,2
1961.	11,8	13,3	10,1	34,3	41,1	27,7
1971.	15,0	16,9	12,9	47,2	56,2	38,5
1981.	15,0	17,6	12,1	52,6	65,3	40,4
1991.	17,7	21,0	14,3	66,7	83,3	50,8
2001.	21,6	24,9	18,1	90,7	110,8	71,6
2011.	24,1	27,4	20,5	115,0	139,0	92,3

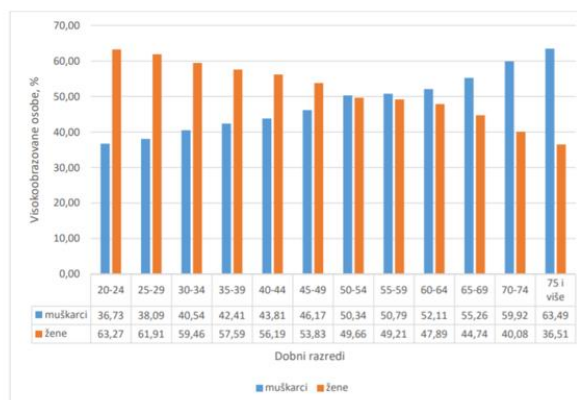
Izvor: Državni zavod za statistiku, Žene i muškarci u Hrvatskoj 2019.

- a) 1971. godine
- b) 1981. godine
- c) 1991. godine
- d) 2001. godine
- e) 2011. godine

48. Koja je od navedenih pojava prikazana na priloženim dijagramima?

Grafikon Udio visokoobrazovanih osoba u Republici Hrvatskoj prema starosti i spolu 2001. godine, %

Grafikon Udio visokoobrazovanih osoba u Republici Hrvatskoj prema starosti i spolu 2011. godine, %

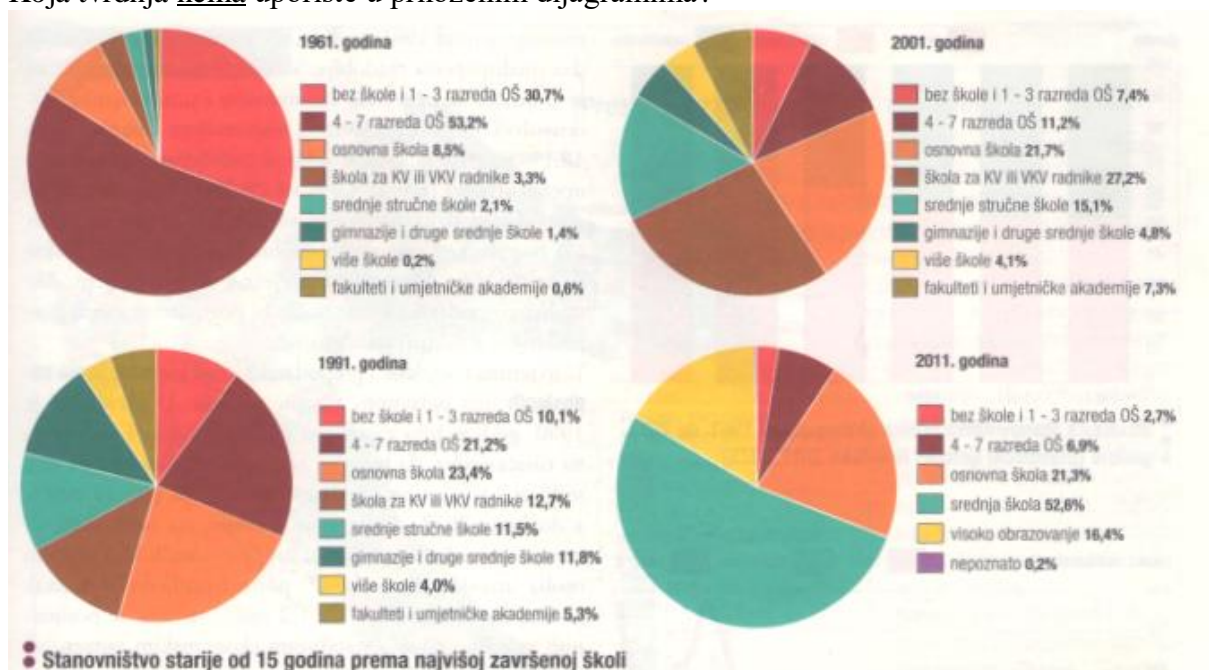
- a) demografska tranzicija
- b) „odljev mozгова“
- c) pogoršanje obrazovne strukture
- d) porast životnog standarda
- e) senilizacija

49. Kolika je najviša vrijednost stope mortaliteta koja je ostvarena u promatranom razdoblju?

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Živorodeni	37 503	37 537	36 556	36 945	36 135
Umrli	54 205	51 542	53 477	52 706	51 794
Broj stanovnika	4 203 604	4 174 349	4 124 531	4 087 843	4 065 253

- a) 12,35 ‰
- b) 12,74 ‰
- c) 12,89 ‰
- d) 12,97 ‰
- e) 13,06 ‰

50. Koja tvrdnja nema uporište u priloženim dijagramima?

- a) promjena udjela stanovništva prema najvišoj završenoj srednjoj školi veća je u razdoblju 1991-2001. nego u razdoblju 2001.-2011. godine
- b) Popisom stanovništva 2011. godine zabilježeno je devet puta manje stanovnika s najviše završenom osnovnom školom nego 1961. godine
- c) Popisom stanovništva 2011. godine zabilježeno je dvostruko više stanovništva s višim stupnjem obrazovanja od srednje škole
- d) udio stanovništva sa završenom osnovnom školom gotovo je tri puta veći 1991. nego 1961. godine
- e) udio stanovništva s najviše završenom srednjom školom 1961. manji je nego udio stanovništva bez škole 2001. godine